

NASTANEK SREDOGORJA (Atlas: 64)

Nastalo je z gubanjem v starem zemeljskem veku. Ko so nastajale Alpe je ta svet močno prepokal. Nastale so:

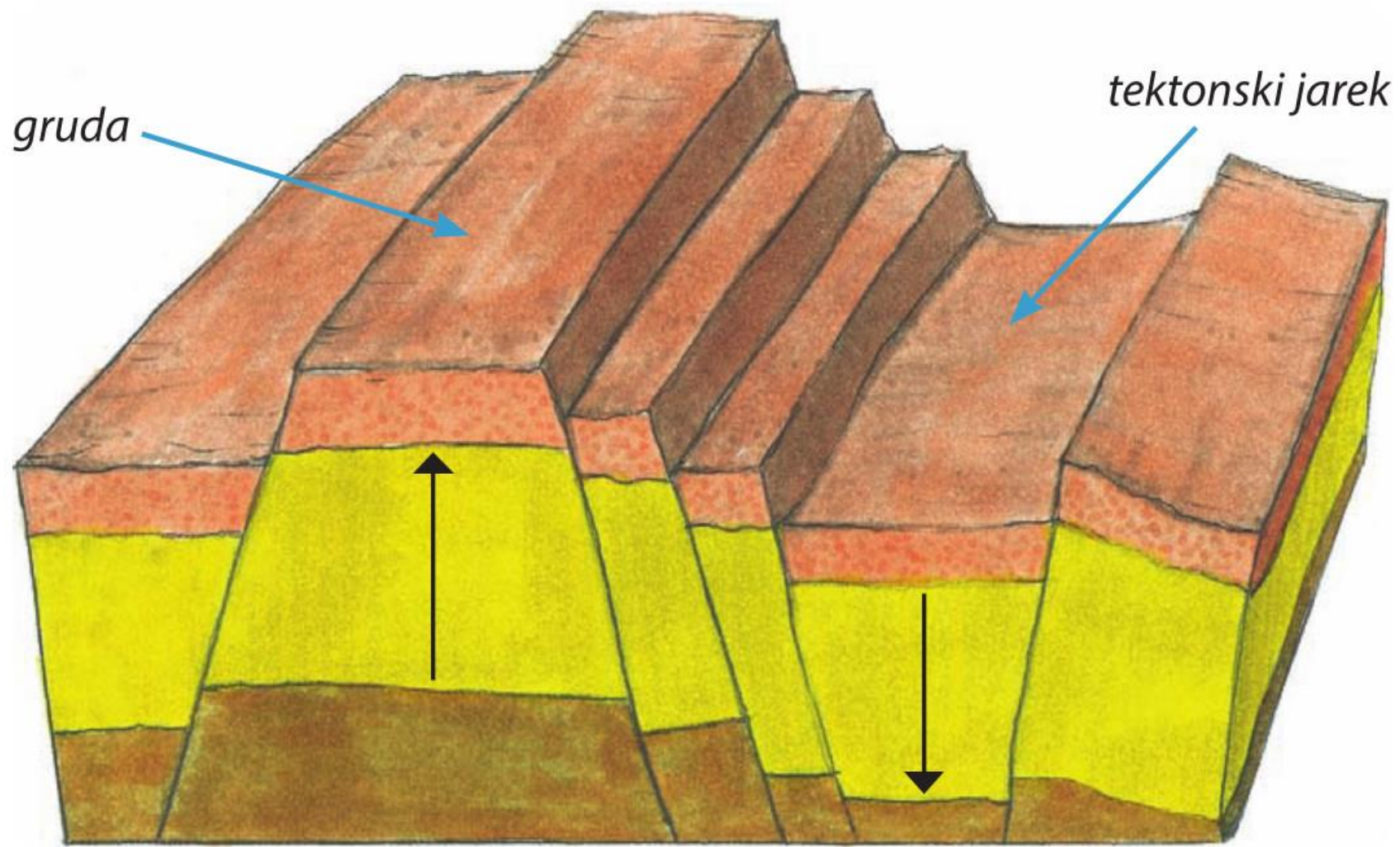
grude – *višji dvignjeni deli sredogorja in*

kotline– *nižji ugreznjeni deli površja ob prelomnicah.*

Tako gorovje imenujemo **grudasto gorovje**. Zunanje sile so ta svet znižale in preoblikovale.

Sredogorje Eiffel v Nemčiji.

Nastanek grudastega gorovja

VIDEZ SREDOGORJA

STARA GRUDASTA GOROVJA

ni slemenitve

nižja

kopasti zaobljeni vrhovi, položna pobočja,
v celoti poraščena

obsežne planote

nasute doline in kotline

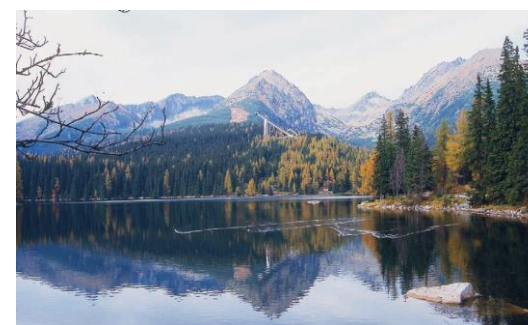
MLADONAGUBANA GOROVJA

izrazita slemenitev

visoke gore, ostri vrhovi

strma pobočja

neporaščeni v višjih legah

Zahodni Karpati

GOSPODARSKI POMEN SREDOGORJA

1. RUDARSTVO (A:34)

Sredogorje je bogato z rudami in premogom:

črni premog: Porurje, Posarje, Šlezija, Češka, Moravska

rjavi premog: Nemčija

železova ruda: Češka, Slovaška, Nemčija, Poljska

Ali veš kaj je industrijska pokrajina?

Ne prepisujemo v zvezek.

Industrijske pokrajine poišči na zemljevidu v atlasu in ugotovi:

1. Na osnovi katerih naravnih bogastev se je pričel razvoj.
2. Katere industrijske panoge so se tam razvijale.

INDUSTRIJA

Železova ruda in premog (železarne – črna metalurgija – težka industrija) sta omogočili na tem območju industrijski razvoj že zelo zgodaj. Danes pa so najpomembnejše tiste panoge, ki terjajo visoko kvalificirano delovno silo in veliko vlaganj.

strojna

kemična

avtomobilska

elektrotehnična

Na podlagi te industrije so v teh pokrajinah nastala **industrijska območja**: Porurje, Posarje, Šlezija, Češka in Moravska.

Po industrijski proizvodnji je Nemčija prva evropska velesila.

SVETOVNO ZNANE NEMŠKE BLAGOVNE ZNAMKE

Mercedes-Benz

Volkswagen

POSLEDICE INDUSTRIALIZACIJE

Ko se je razmahnila industrija, so se v pokrajini začele kmalu kazati slabe posledice. **Okolje je postalo močno onesnaženo:**

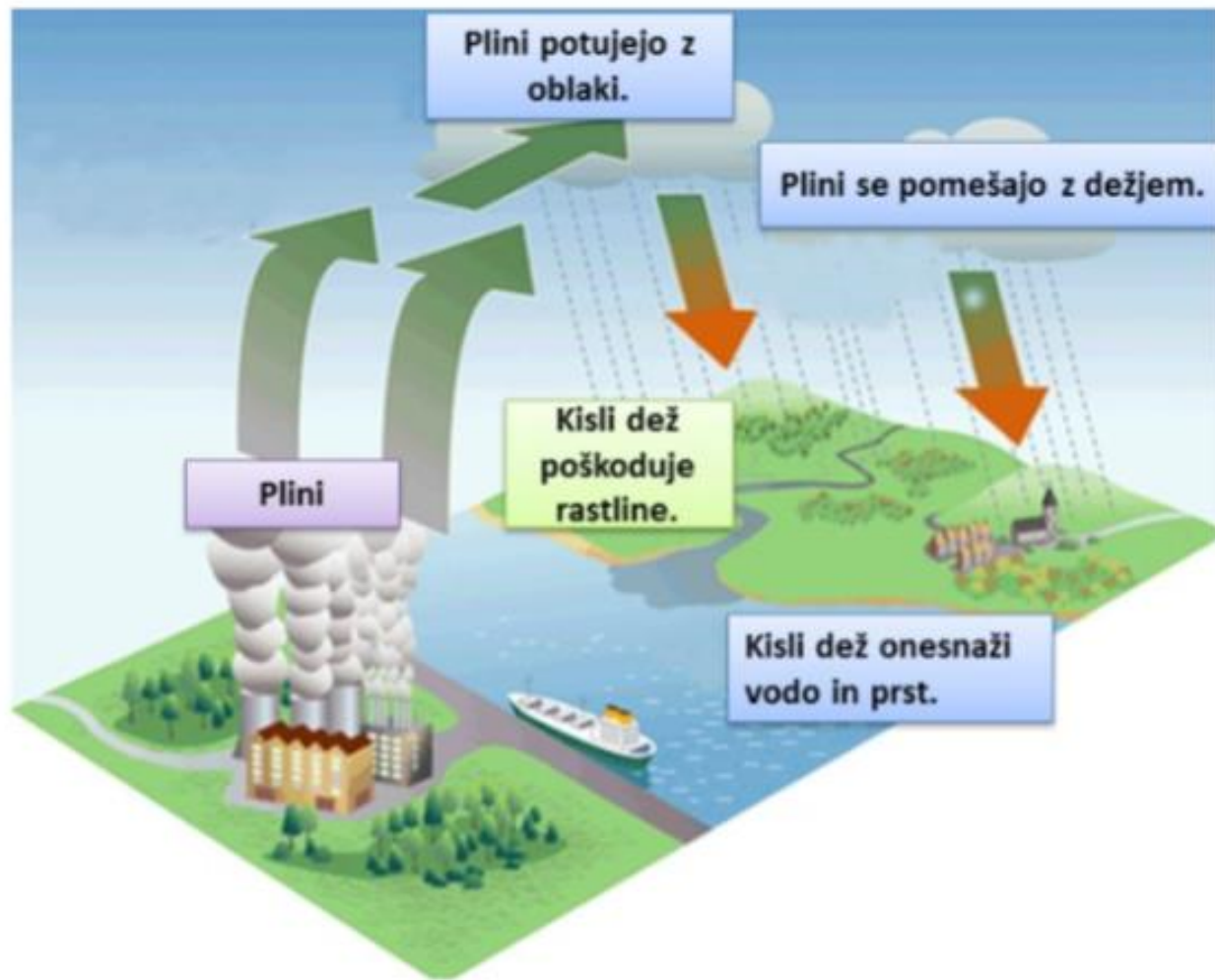
- **Ozračje** so onesnažile ogromne količine **strupenih plinov**.
- **Industrijske odplake** so zastrupljale **reke**.
- Onesnažena je postala tudi **prst**.
- V ozračju je začel nastajati **kisel dež**, ki je povzročil umiranje gozdov.

Posledice onesnaženja so začeli najprej odpravljati v Nemčiji – **čistilne naprave**.

Od kislega dežja uničen gozd v Krkonošah, Poljska.

Kako nastane kisel dež?

Začeli so govoriti o **trajnostnem razvoju**- to pomeni, da razvoj gospodarstva mora upoštevati zmožnosti okolja le do te mere, da bodo to isto okolje nespremenjeno uživali tudi prihodnji rodovi.

Zapirali so rudnike, energetske vire so nadomestili s cenejšimi in okolju prijaznejšimi viri ali pa z jedrsko energijo. Vse več ljudi pa se zaposluje v storitvenih dejavnostih → **postindustrijska družba**. Ker zaposleni uporabljajo predvsem informacijsko tehnologijo, imenujemo takšno družbo tudi **informacijska družba**.

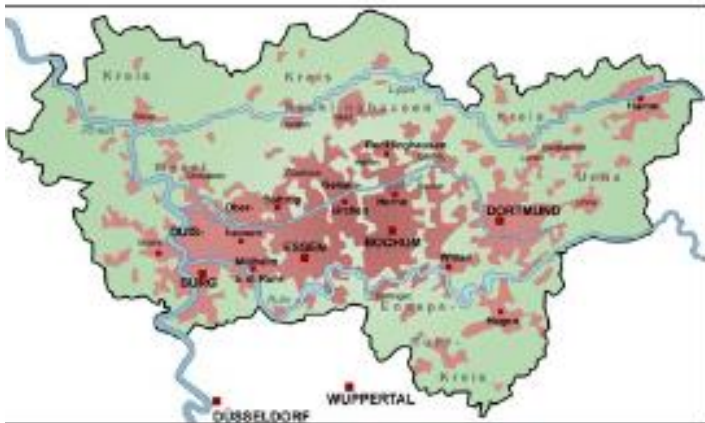
Ne prepisemo v zvezek!

Preobrazba Porurja

Uspešen primer preobrazbe gospodarstva in s tem čistejše okolje.

Poišči pokrajino na zemljevidu v atlasu.

Na površini, manjši kot četrtna Slovenije živi v 11 mestih približno 6 milijonov prebivalcev

Spodnji fotografiji prikazujeta pokrajino pred 40 do 50 leti in danes. Kaj se je zgodilo?

V kaj se je spremenilo območje, kjer so bile prej železarne in jeklarne?

Prej:

- pokrajina je preprejena s premogovniki
- železarstvo in jeklarstvo
- industrijske panoge, ki premog izkoriščajo kot surovino za predelavo
- kupi jalovine in drugih industrijskih odpadkov
- množično priseljevanje

Sedaj:

- V 50. letih se prično zapirati rudniki in železarne
- Razvijati so se začela manjša podjetja, kjer je bil poudarek na razvoju tehnologije.
- Izobraževanje delovne sile.
- Načrtno ozelenjevanje okolja.
- Vedno več ljudi dela v storitvenih dejavnostih (trgovina, kultura, turizem, šolstvo, zdravstvo,

KARPATI

Tretja naravna enota so Zahodni Karpati. Zajemajo precejšen del Slovaške in delček Poljske. Gre za mladonagubano gorovje, ki je po svojih značilnostih zelo podobno Alpam. Zahodni Karpati so le majhen delček celotnega loka Karpatov.

Vaja 22, SDZ str. 55

Vaja 23, SDZ str. 56

